

Technika pokročila aj v knižniciach

Zvukové nahrávky kníh môžu zrakovo postihnutí ľudia počúvať už aj na CD nosičoch.

Stála návštevníčka

Slabozraká Elena Hružová využíva služby knižnice od samého začiatku. Najradšej má zvukové nahrávky ženských románov.

FOTO: (DT)

Knižnica ponúka služby nevidiacim pätnásť rokov

V LEVICIACH MAJÚ V BRAILLOVOM PÍSME AJ ÚSTAVU

Hudobný kabinet Tekovskej knižnice v Leviciach je miestom, kam chodia ľudia počúvať hudbu a čítať publikácie z tejto oblasti. Má však aj špeciálnych návštevníkov. Takých, čo do hudobného kabinetu prichádzajú počúvať knihy.

LEVICE. Tekovská knižnica poskytuje služby slabozrakým a nevidiacim občanom už pätnásť rokov. Okrem kníh v Braillovom písme im knihovníčky v hudobnom kabínete v budove Centra kultúry Junior poskytnú aj zvukové nahrávky kníh. O silné knižné príbehy tak ani nevidiaci nie sú ukrať. Dostanú sa k nim nahovorené známymi hercami.

Knihy na počúvanie

Zvukové knihy sú nahovorené na magnetofónových páskach. Doba však pokročila a pásky striedajú CD nosiče s mp3 súborami. Dôvod je jednoduchý. Kazetové prehrávače postupne vymierajú a sú nahradzované novými technológiami.

To, čo bežní čitatelia poznajú ako román v jednom knižnom zväzku, tvorí pre nevidiacich viac ako osem hodín nahovoreného rozprávania. Na jeden román je preto potrebných desať magnetofónových kaziet. Výhodou CD vo formáte mp3 je, že na ten istý počet hodín postačí len jedno.

Predchodcom mp3 súborov sú nahrávky na CD v systéme DAISY. CD nahraté v tomto systéme

je však možné prehrať len na špeciálnom, tzv. PLEX TALK prístroji. Knižnica ho nevidiacim spoločne s CD nahrávkou požičia domov.

Putovná knižnica

Službu zrakovo postihnutým spoluobčanom poskytuje Tekovská knižnica v spolupráci so Slovenskou knižnicou nevidiacich v Levoči od roku 1994. Levočská knižnica zásobuje knihami ostatné. „Systém je to jednoduchý,“ vysvetľuje pracovníčka oddelenia Zita Müllerová, „z Levoče prinesú 4-5 putovných súborov. V každom súbore je desať knižných titulov. Tieto súbory putujú štvrťročne po jednotlivých knižniciach Slovenska, tak aby sa prestriedali všetky.“ Fond nahrávok sa takýmto spôsobom neustále obmieňa a dopĺňa o novšie tituly.

Známe romány aj učebnice

V ponuke knižnice nájdete všetky žánre beletrie. Klasické aj nové tituly od svetových i slovenských autorov. „Máme všetko. Od ženských románov, detektívok až po sci-fi. Veľmi obľúbené sú napríklad romány Táni Keleovej-Vasilkovej,“ vyhrádza knihovníčka. Fond ponúka aj literatúru faktu či učebnicu nemčiny.

Momentálne je v ponuke knižnice pätnásť zvukových súborov po desať rôznych titulov, čo celkovo znamená stopäťdesiat zvukových kníh. Požičané

môžu byť mesiac, ale je možné výpožičky predĺžiť.

Knižnica je schopná splniť akúkoľvek požiadavku na knižný titul. „Ak je dopyt po akomkoľvek titule, návštevníci si ho môžu vyhľadať v katalógu kníh pre nevidiacich a my ho objednáme priamo z Levoče,“ povedala Zita Müllerová.

Čitatelia a knihy

V súčasnosti má knižnica šesťnásť zrakovo postihnutých používateľov. Niektorí knižnicu navštevujú sami, za iných prichádzajú ich rodinní príslušníci. Vstup do knižnice majú povolený aj vodiace psy. „Objednané zvukové knihy posielame našim používateľom aj domov poštou, pričom poštovné neplatia. Máme jedného pána z Novej Dedinie, ktorý zásielky poštou využíval dlhé roky, až sa tu zrazu jedného dňa objavil a povedal, že odtiaľ bude po knihy chodiť sám,“ spomína pani Müllerová.

Levičanka Elena Hružová navštevuje oddelenie od vzniku služby pre nevidiacich a slabozrakých. „Chodím si sem po romány. Najradšej mám knihy od Danielle Steelovej a Jackie Collinsovej.“

Nevidiaci Alexander Balla z Levíc si možnosti zvukových kníh nevie vynachváliť. „Oslepol som v dospelosti, ale knihomolom som bol už predtým,“ hovorí a pokračuje, „ak ste zdravý človek, zapnete si televízor, prečítate knihy, noviny. Toto je však jedi-

ná zábava, ktorú majú nevidiaci. Bez zvukových kníh si svoj život neviem predstaviť.“ Pochvaľuje si aj prácu knihovníčok: „Ak je to potrebné, knihy mi doručia aj osobne priamo domov.“

Nielen zvukové nahrávky

Knižnica však zrakovo postihnutým používateľom neponúka len zvukové knihy. V ponuke má aj knihy, na stránkach ktorých, je pre vidiacich len zhluk nič nehovoriacich bodiek. V Braillovom písme však možno v knižnici nájsť napísanú aj ústavu či publikáciu o novej mene euro. Okrem kníh odoberá knižnica aj zvukový časopis Prameň a časopis pre slabozrakých Priezor s prílohou pre ženy.

Od jesene oddelenie vlastní aj počítač vybavený špeciálnym zvukovým programom JAWS pre nevidiacich a programom Magic, ktorý zväčšuje písmo. Aj zrakovo postihnutí môžu vďaka týmto programom obsluhovať počítač a využívať internet.

Všetky služby knižnice sú zrakovo postihnutým užívateľom poskytované zdarma. Jedinou podmienkou k zapísaniu je preukázať sa preukazom ťažko zdravotne postihnutého pacienta.

„Aby sme rozšírili povedomie o tejto službe, roznášali sme letáky po ambulanciách očných lekárov. Spolupracujeme aj s miestnou pobočkou Únie nevidiacich a slabozrakých,“ informuje pracovníčka knižnice.

DARINA TURIANOVÁ